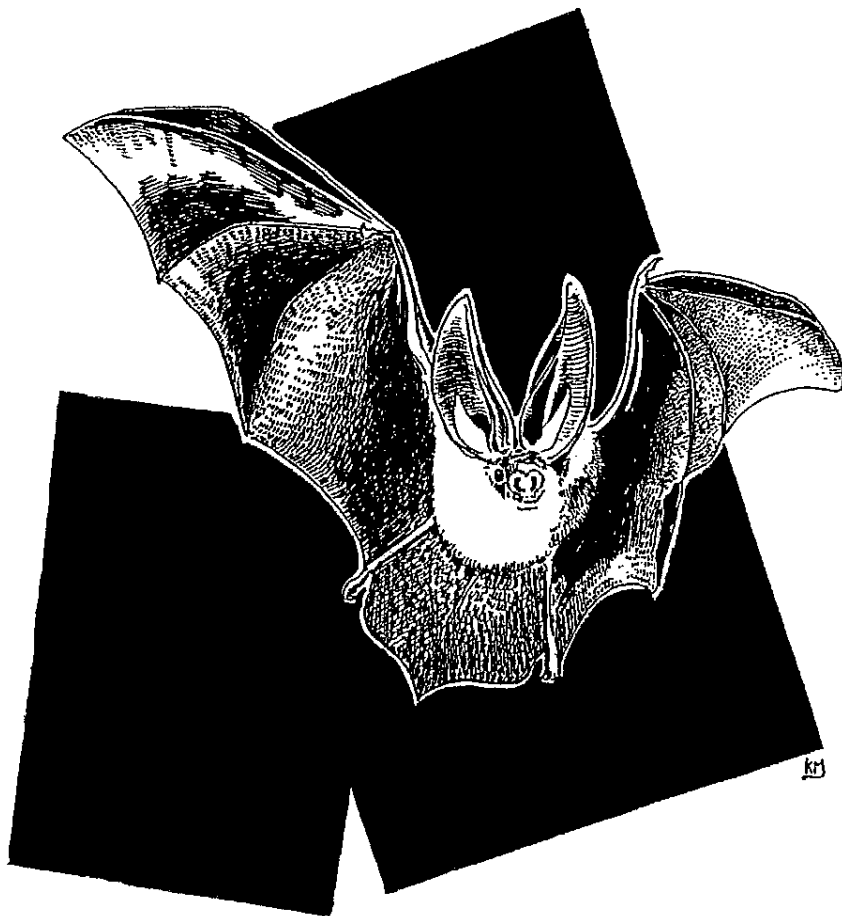

NAJAARS ONDERZOEK VLEERMUIZEN

MINA KRUSEMANSTR 40 TE DELFT 2016

Door K. Mostert

Zoogdierenwerkgroep Zuid-Holland

INHOUD

1.	Inleiding	3
2.	Methodiek	4
3.	Resultaten.....	5
	Gewone dwergvleermuis.....	5
	Ruige dwergvleermuis.....	5
4.	Interpretatie van de verzamelde gegevens m.b.t de voorgenomen werkzaamheden.....	8
5.	Literatuur.....	10

1. INLEIDING

In dit verslag worden de resultaten weergegeven van drie bezoeken naar vleermuizen welke hebben plaatsgevonden aan de Mina Krusemanstraat 40 te Delft. De bezoeken vonden plaats op 5 oktober (avondbezoek), 6 oktober (overdag) en 17 oktober (avondbezoek).

De bezoeken zijn aanvullend aan een algeheel onderzoek naar het voorkomen van vleermuizen in gemeente Delft (Mostert, 2012b), waarbij ook de Mina Krusemanstraat en omgeving is onderzocht.

2. METHODIEK

Materiaal en werkwijze

Het onderzoek naar vleermuizen is uitgevoerd met een Petterson detector. Met halogeenlampen werden in sommige situaties vleermuizen beschenen. Dit kan in sommige gevallen zinvolle aanvullende informatie opleveren voor de determinatie (gedrag, grootte en de manier van vliegen en jagen).

De waarnemingen van foeragerende dieren werden op kopieën van topografische kaarten (1: 5000) ingetekend of rechtstreeks digitaal ingevoerd. De inventarisatie werd lopend uitgevoerd en concentreerde zich voor langs de gebouwen van de Vulcanusweg no. 295 tot en met 305.

Voor een gedetailleerde beschrijving van de methode gedurende de nacht wordt verwezen naar de Handleiding voor het inventariseren en determineren van Nederlandse vleermuissoorten (Helmer W., H.J.G.A. Limpens & W. Bongers, 1987). Het veldwerk werd uitgevoerd door Kees Mostert.

Wanneer op basis van frequentie, klank en ritme de soort niet met 100% zekerheid bepaald kon worden, is een opname gemaakt (type: Petterson D240x). Waarnemingen waarbij enige twijfel ontstond over de juistheid van de determinatie en waarbij controle niet meer mogelijk was, zijn buiten beschouwing gelaten.

De inventarisatie is een steekproef gebaseerd op een aantal momentopnames. Deze momentopnames geven door de gekozen methode en inspanning een goed overzicht van de voor vleermuizen belangrijke gebieden. Dit is acceptabel omdat de Flora- en faunawet een initiatiefnemer vraagt te doen wat redelijkerwijs van hem verwacht kan worden. Met de gekozen methoden en inspanning is voldoende invulling gegeven aan artikel 2 (Zorgplicht) van de Flora- en faunawet.

Tijdens dit onderzoek zijn twee najaarsbezoeken gebracht aan het bewuste pand om uit te sluiten of er paarplaatsen dan wel aanwijzingen voor winterverblijfplaatsen zijn. Daarnaast is ook nog overdag gevonden of er sporen van keutels waren te vinden aan de buitenzijde van het pand.

Weersomstandigheden

Het veldwerk wordt normaal gesproken alleen uitgevoerd wanneer de weersomstandigheden daarvoor gunstig waren. Dat wil zeggen bij een minimumtemperatuur van 8 of meer graden C. en bij zwakke tot matige wind (tot en met windkracht 4). Bij neerslag van betekenis en mist werd het veldwerk gestaakt.

Op 5 oktober was het vrij zonnig en droog weer. Bij een matige noordoostenwind was het maximaal 14 gr. C. De temperatuur was aan het begin van de avond prima, maar zakte later in de avond naar uiteindelijk 5 graden C. Er was echter voldoende tijd om te constateren of er wel of geen vleermuizen in het pand aanwezig waren voor de temperatuur in de buurt van 8 gr C. kwam. Op 18 oktober was de weersituatie vergelijkbaar, maar was de avondtemperatuur iets hoger.

Op 17 oktober was het half tot zwaar bewolkt bij een matige zuidwestenwind. Overdag was het 17 gr C. en in de nacht zakte de temperatuur naar een minimum van 10 gr. Langs de kust. Tijdens het posten was het echter nog ruimschoots 13 gr C., ruim voldoende voor een vleermuis onderzoek.

3. RESULTATEN VAN DE VELDBEZOeken

In dit hoofdstuk worden de resultaten van het vleermuisonderzoek beknopt weergegeven. De resultaten worden per soort doorgenomen. In de (ruime) omgeving van de Vulcanusweg zijn alleen waarnemingen bekend van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis

Gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*)

De Gewone dwergvleermuis is veruit de talrijkste vleermuissoort van de omgeving van Delft. De soort kan in principe overal worden waargenomen. De soort heeft als jachtgebied een sterke voorkeur voor watergangen en plassen, het liefst omgeven door geboomte. Kolonies en gemeenschappelijke vliegroutes zijn belangrijke schakels voor de gunstige instandhouding van de soort.

De avondbezoeken met bat-detectors op zowel 5 oktober als op 17 oktober 2016 leverde geen waarnemingen van vleermuizen die afkomstig waren van het pand aan de Mina Krusemanstraat no. 40. Wel werden vleermuizen gehoord boven de sloot aan de westzijde van deze straat, maar die kwamen niet van het bovengenoemde bedrijventerrein, maar van elders uit de wijk.

Op 17 oktober 2016 werd in de namiddag het pand aan de buitenzijde gecontroleerd op sporen van vleermuizen, door te zoeken naar keutels en andere sporen. Er werden geen sporen aangetroffen van vleermuizen.

Ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*)

De ruige dwergvleermuis is in deze omgeving vooral te verwachten in het vroege voorjaar en najaar. Dan kunnen grotere aantallen aanwezig zijn in gemeente Delft.

De avondbezoeken met bat-detectors op zowel 5 oktober als op 17 oktober 2016 leverde geen waarnemingen van vleermuizen die afkomstig waren van het pand aan de Mina Krusemanstraat no 40. Wel werden vleermuizen gehoord boven de sloot aan de westzijde van deze straat, maar die kwamen niet van het bovengenoemde bedrijventerrein, maar van elders uit de wijk.

Op 17 oktober 2016 werd het gebouw in de namiddag zowel aan de buitenzijde als binnenzijde gecontroleerd op sporen van vleermuizen, door te zoeken naar keutels en andere sporen. Er werden geen sporen aangetroffen van vleermuizen.

4. AANWEZIGHEID VAN VLEERMUIZEN M.B.T. DE VOORGENOMEN WERKZAAMHEDEN

Tijdens de uitgebreide inventarisatie in 2012 (Mostert, 2012b) werden in de directe omgeving van de Mina Krusemanstraat 40 te Delft een aantal waarnemingen gedaan van vleermuizen. Boven de sloot langs de Krusemanstraat werden in het voorjaar alleen waarnemingen van de gewone dwergvleermuis (drie exemplaren) gedaan en in het najaar ging het om de gewone dwergvleermuis (drie exemplaren waarvan 1 roepend mannetje) en een ruige dwergvleermuis. Andere soorten werden in de nabije omgeving niet waargenomen. Vanwege deze resultaten werd in het onderzoeksrapport de omgeving van de Mina Krusemanstraat als “matige kans op verblijfplaatsen” geclassificeerd. De verzamelde gegevens in 2012 zijn echter voor drie jaar geldig in het kader van de Flora- en Faunawet (tot en met 2015).

Tijdens twee avondbezoeken en een derde bezoek overdag in oktober 2016 werden geen paarplaatsen of andere verblijfplaatsen van vleermuizen aangetroffen m.b.t het pand aan de Mina Krusemanstraat 40 te Delft. Op 17 oktober 2016 werd het pand aan de buitenzijde gecontroleerd op sporen van vleermuizen, door te zoeken naar keutels en andere sporen. Er werden geen sporen aangetroffen van vleermuizen.

Hoewel de inventarisaties een steekproef zijn gebaseerd op een aantal momentopnames is voor wat betreft het najaar ruimschoots voldaan aan de veldinspanningen die redelijkerwijze verwacht kan worden in het kader van artikel 2 (Zorgplicht) van de Flora- en faunawet.

5. LITERATUUR

Broekhuizen S., B. Hoekstra, V. Van Laar, C. Smeenk & J.B.M. Thissen, 1992. Atlas van de Nederlandse zoogdieren. Stichting Uitgeverij van de Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging - III.

Helmer, W., H.J.G.A. Limpens & W. Bongers, 1987. Handleiding voor het inventariseren en determineren van Nederlandse vleermuissoorten met behulp van bat-detectors: 1-67. Stichting Vleermuis-Onderzoek, Soest.

Heusden, W.R.M. & S.J. Vreugenhil, 2006. Handreiking Flora- en faunawet. Voor werkzaamheden en activiteiten in het kader van bestendig gebruik, bestendig beheer en onderhoud en ruimtelijke inrichting en ontwikkeling. Dienst Landelijk gebied, Utrecht.

Hout, van der., M. 2012. Vleermuis- en broedvogelonderzoek Gemeente Pijnacker-Nootdorp. In het kader van de Flora- en Faunawet. Rapport RA11206-01. Regelink Ecologie & Landschap, Mheer.

Limpens, H.J.G.A., W. Helmer, A. van Winden & K. Mostert, 1989. Vleermuizen (Chiroptera) en lintvormige landschapselementen. - Lutra, 32: 1-20.

Limpens, H., K. Mostert & W. Bongers, 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen: 1-260. Onderzoek naar verspreiding en ecologie. KNNV Uitgeverij, Utrecht.

Mostert K., 2012a. Vleermuizen in Den Haag en omgeving 2009-2011. Zoogdierenwerkgroep Zuid-Holland / Gemeente Den Haag: 1-52. bijlagen 1-9.

Mostert K., 2012b. Vleermuizen in gemeente Delft in 2012. Zoogdierenwerkgroep Zuid-Holland / Gemeente Delft 1-25. bijlagen 1-8.

Mostert, K., 2013. Toelichting (vleermuis)gegevens buitengebied Pijnacker, 2011-2013. 1-15. Digitaal rapport.